

Οικονομία: Θετική πορεία με αστερίσκους

27 Νοεμβρίου 2021, Tanea.gr

[Ξαφά Μιράντα](#)

ΤΑ ΝΕΑ

Οι τρεις εκθέσεις για την Ελλάδα που δημοσιοποίησε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αυτή την εβδομάδα είναι σε γενικές γραμμές θετικές για την πορεία της οικονομίας, αν και επισημαίνουν κάποιες αδυναμίες και χρόνιες μακροοικονομικές ανισορροπίες. Η πρώτη έκθεση, που συντάχθηκε στο πλαίσιο της «ενισχυμένης εποπτείας», διαπιστώνει ότι η Ελλάδα έχει κάνει βήματα για την επίτευξη των συμφωνημένων μεταμνημονιακών δεσμεύσεων, παρά κάποιες καθυστερήσεις που συνδέονται εν μέρει με τις δύσκολες συνθήκες που διαμορφώθηκαν λόγω της πανδημίας. Βάσει αυτής της αξιολόγησης εισηγείται στο Eurogroup την επιστροφή στην Ελλάδα της επόμενης δόσης, ύψους 767 εκατ. ευρώ, των κερδών από τα ομόλογα που διακρατεί η ΕΚΤ (ANFA & SMP).

Οι άλλες δύο εκθέσεις συντάχθηκαν στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Η έκθεση για τα δημοσιονομικά αξιολογεί θετικά τον προϋπολογισμό του 2022, σημειώνοντας όμως την επιδείνωση του ελλείμματος σε σχέση με τις προβλέψεις του Μεσοπρόθεσμου Σχεδίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2022-2025 που δημοσιοποιήθηκε τον Ιούνιο, λόγω των σημαντικών μέτρων στήριξης της οικονομίας που υπολογίζονται στα 17 δισ. φέτος. Τονίζει την ανάγκη να δοθεί προτεραιότητα στη δημοσιονομική προσαρμογή το 2022, με προσεκτική απόσυρση των μέτρων στήριξης της οικονομίας πριν επανέλθει το καθεστώς δημοσιονομικής πειθαρχίας στην ΕΕ το 2023.

Προβλέπει οριακή μείωση του λόγου χρέους/ΑΕΠ το 2021 μετά την αύξησή του κατά 26 μονάδες στο 206% του ΑΕΠ το 2020 (αντίθετα το ΔΝΤ προβλέπει αύξηση και το 2021). Η δεύτερη έκθεση αφορά τις μακρο-οικονομικές ανισορροπίες στην Ελλάδα (υψηλό χρέος, ανεργία, κόκκινα δάνεια,

επενδυτικό κενό, χαμηλές επιδόσεις στις εξαγωγές και στη διεθνή επενδυτική θέση). Επισημαίνει ότι οι ανισορροπίες επιδεινώθηκαν λόγω πανδημίας αλλά αναμένεται να βελτιωθούν τα επόμενα χρόνια, με τη στήριξη του Ταμείου Ανάκαμψης και τις συνεχιζόμενες μεταρρυθμίσεις. Επικροτεί τη μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, αλλά επισημαίνει ότι παραμένουν πολύ υψηλά ενώ η κεφαλαιοποίηση των τραπεζών (CET1) είναι μεταξύ των χαμηλότερων στην ΕΕ.

Μερικές παρατηρήσεις:

Χώρες με «υποκείμενα νοσήματα», όπως η Ελλάδα, δεν θα ανακάμψουν εξίσου γρήγορα με τις άλλες. Σε πρώτη φάση, όλες οι χώρες θα καρπωθούν το «μπόνους ανάπτυξης» που προσφέρει η χαμηλή βάση εκκίνησης του 2020, αλλά στη συνέχεια οι παραγωγικές δυνατότητες των χωρών θα αποκλίνουν. Οι μεγάλοι κερδισμένοι θα είναι οι οικονομίες που δεν έχουν να αντιμετωπίσουν προβλήματα του παρελθόντος, όπως υπερχρεωμένο δημόσιο τομέα, κόκκινα δάνεια ή έντονη τάση γήρανσης του πληθυσμού. Η Ελλάδα έχει να αντιμετωπίσει και τα τρία. Οι πόροι του Ταμείου Ανάκαμψης μπορούν να στηρίξουν την ανάπτυξη εφόσον συνοδευτούν από τις μεταρρυθμίσεις που προτείνει η Επιτροπή Πισσαρίδη. Χρειάζονται βαθιές τομές για να αποκτήσει η Ελλάδα μία ανοικτή, σύγχρονη, και σταθερά αναπτυσσόμενη οικονομία.

Επιλέγουμε να αγνοούμε τις χρόνιες στρεβλώσεις που προκαλούν «φιλολαϊκά» μέτρα, όπως η διατήρηση της «προσωπικής διαφοράς» στις συντάξεις. Η Ελλάδα ξοδεύει 17% του ΑΕΠ σε συντάξεις, εκ των οποίων το 10% πληρώνεται από τους φορολογούμενους. Αυτό αφαιρεί πόρους από τις δημόσιες επενδύσεις, την παιδεία και την υγεία, ενώ δυσχεραίνει την προσπάθεια ελάφρυνσης της φορολογίας.

Τα κόκκινα δάνεια στους ισολογισμούς των τραπεζών έχουν μειωθεί μέσω τιτλοποιήσεων, αλλά συνεχίζουν να βαραίνουν τους δανειολήπτες (επιχειρήσεις και νοικοκυριά). Έχουν απλώς αλλάξει χέρια, από τις τράπεζες στα funds και στις εταιρείες διαχείρισης. Τα χρέη που έχουν ρυθμιστεί είναι ελάχιστα, ενώ ακόμη εκκρεμεί η εκδίκαση περίπου 30.000 υποθέσεων του νόμου Κατσέλη. Η εφαρμογή του πτωχευτικού νόμου έχει καθυστερήσει, εν μέρει λόγω της καθυστέρησης στη σύσταση και λειτουργία του νέου φορέα διαχείρισης των ακινήτων για τα ευάλωτα νοικοκυριά τα οποία θα κηρύττουν πτώχευση παραχωρώντας την πρώτη κατοικία τους.

Οι οικονομικές προβλέψεις είναι ιδιαίτερα αβέβαιες λόγω της έξαρσης της πανδημίας, του αυξημένου κόστους ενέργειας και του υψηλού πληθωρισμού. Η ενδεχόμενη αύξηση των επιτοκίων εγκυμονεί κινδύνους για τους μελλοντικούς προϋπολογισμούς, αυξάνοντας το πρωτογενές πλεόνασμα που απαιτείται για να παραμείνει βιώσιμο το χρέος και μειώνοντας τις αναπτυξιακές προοπτικές.